

Taula: 155

Sèrie documental: tramitació Estatut d'autonomia.

Codi i títol ARGEN: A61-estatut d'autonomia.

Categoria: taula específica

Matèria: governació

Funció administrativa:

Concepte d'estatut d'autonomia

L'article 147.1 de la Constitució espanyola defineix els *estatuts d'autonomia* així: «Dins els termes de la present Constitució, els estatuts seran la norma institucional bàsica de cada comunitat autònoma, i l'Estat els reconeixerà i els empararà com a part integrant del seu ordenament jurídic.»

Els estatuts, doncs, són la norma institucional bàsica de cada comunitat autònoma i es presenten com la norma jeràrquicament superior dins el sistema normatiu de cada comunitat autònoma, norma de la qual, al seu torn, neix un ordenament secundari.

Elaboració de l'estatut

D'acord amb l'article 143.2 de la Constitució, les institucions públiques del territori que vulgui accedir a l'autogovern —en el cas balear, el Consell General Interinsular, aleshores, i les dues terceres parts dels municipis de cada illa— han de manifestar el seu desig d'accedir a l'autogovern i constituir-se en comunitat autònoma.

El 24 d'agost de 1981, el Consell General Interinsular va adoptar l'acord de formalitzar la iniciativa del procés autonòmic a través de la via prevista en l'article 143.2 de la Constitució.

De conformitat amb el procediment ordinari d'elaboració dels estatuts d'autonomia, previst en l'article 146 de la Constitució, els dies 4, 6 i 7 de desembre de 1981 una assemblea *ad hoc* integrada pels membres del Consell General Interinsular i pels diputats i senadors electes per les Illes Balears, convocada pel Ple de l'òrgan preautonòmic interinsular en la sessió que es va dur a terme el 16 de novembre de 1981, va elaborar i va aprovar el Projecte d'estatut.

Comissió de Qualificació i Avaluació Documental (CQAD)

Govern de les Illes Balears

Una vegada aprovat el text, i d'acord amb l'ordenament constitucional, el president de l'assemblea redactora el va trametre al president de les Corts el 16 de desembre de 1981.

El 17 de febrer de 1982, la Mesa del Congrés va admetre a tràmit el Projecte d'estatut. El 2 de juny, la Ponència constituïda en seu parlamentària va elevar el seu informe a la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats, que, al seu torn, en la sessió del 18 de juny va aprovar el corresponent dictamen. No obstant això, el 28 d'agost es va anunciar la dissolució de les Corts, cosa que va produir, com a conseqüència inevitable, la paralització de la tramitació del Projecte d'estatut d'autonomia.

Les Corts sorgides de les eleccions generals del 28 d'octubre de 1982 varen reiniciar els tràmits de discussió parlamentària del Projecte d'estatut.

El 15 de gener de 1983, la nova Ponència constituïda a aquest efecte va elevar el corresponent informe a la Comissió Constitucional del Congrés. El dictamen d'aquesta comissió parlamentària es va publicar en el BOCG el 24 de gener. Seguidament, el Ple del Congrés va aprovar el Projecte d'estatut el 26 de gener.

Una vegada enviat el text al Senat el 31 de gener de 1983, el Ple de la cambra alta, en la sessió del 17 de febrer va aprovar el text del Projecte d'estatut tramitat per la Comissió Constitucional d'aquesta cambra.

Ara bé, com que el text aprovat definitivament en el Senat presentava algunes diferències respecte del tramès pel Congrés, d'acord amb l'article 90.2 de la Constitució es va retornar a la cambra baixa.

Finalment, el Congrés va ratificar el text, sense cap modificació respecte del text aprovat pel Senat, en la sessió del 22 de febrer de 1983. Després de ser sancionat pel rei, es va convertir en la Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia per a les Illes Balears, que va entrar en vigor el mateix dia d'haver-se publicat en el BOE, això és, l'1 de març de 1983.

Contingut dels estatuts

De conformitat amb el que disposen els articles 147.3 i 152.2 de la Constitució, els estatuts d'autonomia han de contenir també el seu procediment de reforma. D'altra banda, l'article 147.2 de la Constitució enumera els quatre elements obligatoris en els estatuts:

- La denominació de la comunitat que millor correspongui a la seva identitat històrica.
- La delimitació del seu territori.
- La denominació, l'organització i la seu de les institucions autònomes pròpies:
 - Una assemblea legislativa, escollida per sufragi universal conformement a un sistema de representació proporcional que asseguri, a més, la representació de totes les diverses zones del territori.
 - Un consell de govern, amb funcions executives i administratives.
 - Un president, triat per l'assemblea entre els seus membres i nomenat pel rei.

Comissió de Qualificació i Avaluació Documental (CQAD)

Govern de les Illes Balears

Com assenyala el Tribunal Constitucional, les comunitats autònomes poden crear, per llei, altres institucions d'autogovern, més enllà de les previstes en els estatuts, si ho estimen necessari per al seu autogovern: consells consultius, defensor del poble, tribunal de comptes...

- Les competències assumides dins el marc establert en la Constitució i les bases per al traspàs dels serveis corresponents a aquestes.

Pel que fa a les competències assumides, cal acudir a l'article 148.1 de la Constitució, que estableix les competències que poden assumir les comunitats autònomes, i a l'article 149.1 del text constitucional, que determina les competències exclusives de l'Estat. L'article 148.2 de la Constitució, en relació amb les comunitats autònomes que accedeixen a l'autonomia via article 143.2 del mateix text, estableix que, transcorreguts cinc anys i mitjançant reforma, els seus estatuts podran ampliar successivament les seves competències dins el marc assumit per l'article 149. D'acord amb això i de conformitat amb els Pactes Autonòmics de 1992, l'any 1994 es varen reformar, mitjançant llei orgànica, els estatuts de 10 comunitats autònomes. Segons l'article 149.3 de la Constitució: «Les matèries no atribuïdes expressament a l'Estat per aquesta Constitució podran correspondre a les comunitats autònomes en virtut dels estatuts respectius. La competència sobre les matèries que no hagin estat assumides pels estatuts d'autonomia correspondrà a l'Estat, les normes del qual prevaldran, en cas de conflicte, sobre les de les comunitats autònomes en tot allò que no hagi estat atribuït a la competència exclusiva d'aquestes darreres. En qualsevol cas, el dret estatal serà supletori del dret de les comunitats autònomes.» Finalment, el traspàs dels serveis corresponents a les competències s'ha de dur a terme per mitjà de decrets de transferències que, així com assenyala el Tribunal Constitucional, no poden atribuir ni reconèixer competències i, per tant, no poden modificar ni alterar l'ordre fixat per la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia.

Per acabar, és important destacar que, d'acord amb el que disposen els articles 147.3 i 152.2 de la Constitució, els estatuts d'autonomia han de contenir també el seu propi procediment de reforma.

Marc legal:

- Constitució espanyola de 1978 (BOE núm. 311, de 29 de desembre).
- Llei orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'autonomia per a les Illes Balears (BOE núm. 51, d'1 de març).
- Llei orgànica 9/1994, de 24 de març, de reforma de l'Estatut d'autonomia per a les Illes Balears (BOE núm. 72, de 25 de març).
- Llei 27/1997, de 4 d'agost, de modificació del règim de cessió de tributs de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de fixació de l'abast i condicions de la dita cessió (BOE núm. 186, de 5 d'agost).
- Llei orgànica 3/1999, de 8 de gener, de reforma de la Llei orgànica 2/1983, d'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOE núm. 8, de 9 de gener).

Comissió de Qualificació i Avaluació Documental (CQAD)

Govern de les Illes Balears

- Llei 29/2002, d'1 de juliol, del règim de cessió de tributs de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de fixació de l'abast i les condicions de la cessió (BOE núm. 157, de 2 de juliol).
- Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (BOIB núm. 32 ext., d'1 de març).

Documents que formen l'expedient. Tipologia documental.

Estatut d'autonomia de 1983:

- Instància d'inici de projecte.
- Codificacions.
- Actes del projecte de l'Estatut d'autonomia.
- Acords CGI.
- Vots dels municipis.
- Esmenes dels partits polítics.
- Esmenes d'entitats i particulars.
- Certificacions.
- Sentència Audiència Territorial.

Reformes de l'Estatut d'autonomia:

- Estudis previs de reforma de l'Estatut.
- Creació de la Comissió assessora consells insulars i Administració local.
- Relacions amb la Unió Europea en temes d'acció exterior i mar territorial.
- Estudis comparatius de les reformes dels estatuts de les comunitats autònomes de Canàries, València i Andalusia.
- Reforma de l'Estatut de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears: informes de l'Institut d'Estudis Autonòmics.
- Debat en les Corts Generals i en la Comissió Constitucional.
- Conclusions de la Comissió assessora.
- Text articulat.
- Treballs dels grups parlamentaris.
- Aprovació de la reforma en el Parlament de les Illes Balears.
- Tramitació en el Congrés dels Diputats.
- Tramitació en el Senat.

Aplicació informàtica relacionada :

-

Sèries relacionades:

- Expedients de les sessions de les reunions de la representació de les Illes Balears en la Comissió Mixta de Transferències de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (disposició transitòria primera de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).

Comissió de Qualificació i Avaluació Documental (CQAD)

Govern de les Illes Balears

- Expedients de les sessions del Ple de la Comissió Mixta de Transferències de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (disposició transitòria primera de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients dels acords de traspàs de competències de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (disposició transitòria primera de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients de la Comissió Mixta d'Economia i Hisenda entre l'Estat i la Comunitat Autònoma (article 125 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients negociats en el si de la Comissió Bilateral de Cooperació Estat – Illes Balears.
- Expedients de les sessions de les reunions de la representació de les Illes Balears en la Comissió Mixta de Transferències Govern – Consells Insulars per al traspàs de funcions i serveis (disposició transitòria cinquena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients de les sessions del Ple de la Comissió Mixta de Transferències Govern – Consells Insulars per al traspàs de funcions i serveis (disposició transitòria cinquena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients de les sessions de les seccions insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera de la Comissió Mixta de Transferències Govern – Consells Insulars per al traspàs de funcions i serveis (disposició transitòria cinquena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients dels acords de la Comissió Mixta de Transferències Govern – Consells Insulars per al traspàs de funcions i serveis (disposició transitòria cinquena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients de les sessions de les reunions de la representació de les Illes Balears en el si de la Comissió Tècnica Interinsular (disposició transitòria sisena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).
- Expedients sobre els procediments d'actuació de la Comissió Tècnica Interinsular (disposició transitòria sisena de l'EAIB).
- Expedients sobre la tramitació, en seu parlamentària, de la proposta de transferència o delegació aprovada per la Comissió Tècnica Interinsular (disposició transitòria sisena de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears).

Documents recapitulatius:

-

AVALUACIÓ

Resolució: conservació permanent.

Accés: accés lliure.

Nivell protecció dades LOPDP:

Comissió de Qualificació i Avaluació Documental (CQAD)
Govern de les Illes Balears

Nivell confidencialitat ENS:

Fonamentació jurídica:

- Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (BOE núm. 285, de 27 de novembre, i suplement en català núm. 14, de 31 de desembre).
- Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, a partir de la seva entrada en vigor, d'acord amb la disposició final setena (BOE núm. 236, de 2 d'octubre).
- Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (BOIB núm. 44, de 3 d'abril).
- Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (BOE núm. 298, de 14 de desembre, i suplement en català núm. 17, de 30 de desembre).
- Llei 15/2006, de 17 d'octubre, d'arxius i patrimoni documental de les Illes Balears (BOIB núm. 152, de 28 d'octubre).
- Decret 99/2010, de 27 d'agost, pel qual es regulen els arxius de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de les entitats que integren el seu sector públic instrumental (BOIB núm. 131, de 7 de setembre).
- Reial decret 1708/2011, de 18 de novembre, mitjançant el qual s'estableix el sistema espanyol d'arxius i es regula el sistema d'arxius de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics i el seu règim d'accés (BOE núm. 284, de 25 de novembre).
- Decret 6/2013, de 8 de febrer, de mesures de simplificació documental dels procediments administratius (BOIB núm. 21, de 12 de febrer).
- Decret 24/2016 de 29 d'abril, de creació i d'atribució de competències a la Comissió per a la resolució de les reclamacions en matèria d'accés a la informació pública (BOIB núm. 54, de 30 d'abril de 2016).

Organisme promotor: Direcció general amb competències en matèria de relacions amb el Parlament

Data d'aprovació: Dictamen de la Comissió en la sessió núm. 7/2016, de dia 23 de desembre.

Publicació: BOIB núm 32, de 16 de març de 2017.